

ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ
Τομέας Μεσαιωνικών και Νέων Ελληνικών Σπουδών
Μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών ΝΕΦ/ΓΣΓ

Ημερίδα παρουσίασης
της προόδου των εργασιών

1 Ιουνίου 2018, 09:30 π.μ.
Αμφιθέατρο «Μελίνα Μερκούρη»,
Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΗΜΕΡΙΔΑΣ

09:30 Έναρξη – Χαιρετισμός: Β. Φυντίκογλου (Διευθυντής Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος Φιλολογίας)

Πρώτη συνεδρία

Πρόεδρος: Λ. Αραμπατζίδου

09:50-10:10 **Βασίλης Κλείτσας**, *Γεώργιος Χούμνος, Η Κοσμογέννησις. Νέα κριτική έκδοση με Εισαγωγή, Σχόλια και Γλωσσάρι.* (Επόπτης: Γ. Κεχαγιόγλου)

10:10-10:30 **Σωτήρης Τσέλικας**, *Πολιτική αρθρογραφία του Εμμ. Ροΐδη στην τρικουπική εφημερίδα Ώρα.* (Επόπτης: Λ. Βαρελάς)

10:30-10:50 **Αναστασία Σφυρή**, *Η γυναίκα στον Κωνσταντίνο Θεοτόκη.* (Επόπτρια: Λ. Αραμπατζίδου)

10:50-11:10 **Παναγιώτης Αναστασιάδης**, *Νόσος και γραφή στα διηγήματα του Μάριου Χάκκα.* (Επόπτρια: Λ. Αραμπατζίδου)

11:10-11:30 **Συζήτηση**

Δεύτερη συνεδρία

Πρόεδρος: Μ. Βασιλειάδη

11:40-12:00 **Βασιλική Παρασκευά**, *Μοντερνισμός και παράδοση στο έργο του Νίκου Καββαδία: Νέες οπτικές και προσεγγίσεις της ποίησής του.* (Επόπτρια: Μ. Ιατρού)

12:00-12:20 **Ελένη Ματσούκη**, *Αμαρτίες γονέων: Η λογοτεχνία καθρέφτης της οικογένειας στην πεζογραφία του 21^{ου} αιώνα.* (Επόπτρια: Μ. Βασιλειάδη)

12:20-12:40 **Δέσποινα Μπισχινιώτη**, *Εγκληματικές γυναικείες φυσιογνωμίες στη σύγχρονη ελληνική πεζογραφία: Τα χερουβείμ της μοκέτας της Ελένης Γιαννακάκη.* (Επόπτρια: Μ. Βασιλειάδη)

12:40-13:00 **Γιώργος Ποιμενίδης**, *Αναπαραστάσεις της σεξουαλικότητας στη μεταπολιτευτική λογοτεχνία (1974-2004). Οι μεταπολεμικοί και η συμβολή τους: Το δίδυμο Ιωάννου και Κουμανταρέα.* (Επόπτρια: Μ. Βασιλειάδη)

13:00-13:20 **Συζήτηση**

Τρίτη συνεδρία

Πρόεδρος: Μιχ. Γ. Μπακογιάννης

13:30-13:50 **Asli Çete**, *Η συγκρότηση των εθνικών αφηγήσεων της Ελλάδας και της Τουρκίας.* (Επόπτρια: Μ. Ιατρού)

13:50-14:10 **Σταυρούλα Παπαλεξάτου**, *Κλείτος Κύρου, «επί πίνακι».* (Επόπτης: Μιχ. Γ. Μπακογιάννης)

14:10-14:30 **Θεοδόσης Νικολαΐδης**, *Το περιοδικό Ελεύθερα Γράμματα (1945-1951).* (Επόπτης: Μιχ. Γ. Μπακογιάννης)

14:30-14:50 **Εύη Κώστα**, *Σκέψεις και προβληματισμοί σχετικά με τη μελέτη ενός λογοτεχνικού περιοδικού: Η περίπτωση της Νέας Πορείας.* (Επόπτης: Μιχ. Γ. Μπακογιάννης)

14:50-15:10 **Συζήτηση**

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

Τέταρτη συνεδρία

Πρόεδρος: Κ. Γιαβής

- 16:15-16:35 **Ζωή Κόκκα**, *Ανατολή και Ανατολίτης Άλλος στο Φαντασιακό της Μεσαιωνικής Μυθιστορίας*. (Επόπτης: Κώστας Γιαβής)
- 16:35-16:55 **Ανδρέας Λούνης**, *Έμμετρες ομηρικές μεταφράσεις του 19^{ου} αι.: ο Αντώνιος Φατσέας ως μεταφραστής του Ομήρου*. (Επόπτης: Κ. Τικτοπούλου)
- 16:55-17:15 **Κατερίνα Λεμούσια**, *Ερμάννος Λούντζης και Αλέξανδρος Ρίζος Ραγκαβής: λόγοι περί (εθνικού) εαυτού*. (Επόπτης: Ιωάννα Ναούμ)
- 17:15-17:35 **Απόστολος Τζωτζής**, *Ο Χριστιανικός Καθολικισμός ως επιρροή στην ποίηση των T.S. Eliot και Τάκη Παπατσώνη*. (Επόπτης: Μιχάλης Χρυσανθόπουλος)
- 17:35-17:55 **Συζήτηση**

Πέμπτη συνεδρία

Πρόεδρος: Ι. Ναούμ

- 18:05-18:25 **Γιάννης Βαγγελοκόστας**, *Προς μια πολιτισμική προσέγγιση της κινηματογραφικής μεταφοράς λογοτεχνικών κειμένων: Χάππυ Νταΐη (1976) του Παντελή Βούλγαρη*. (Επόπτης: Ιωάννα Ναούμ)
- 18:25-18:45 **Γιάννης Μαρκόπουλος**, *Η ποιητική της ρήξης στο φανταστικό διήγημα: από τον Edgar Allan Poe στον Julio Cortázar*. (Επόπτης: Μιχάλης Χρυσανθόπουλος)
- 18:45-19:05 **Τώνια Τζιρίτα-Ζαχαράτου**, *Διερευνώντας το παράλογο: Λογοτεχνική διαμόρφωση και διεθνείς απόηχοι μιας αισθητικής επιλογής*. (Επόπτης: Μιχάλης Χρυσανθόπουλος)
- 19:05-19:25 **Άγγελος Μουταφίδης**, *Ιστορικός χρόνος και μετανεωτερική αμηχανία στο έργο του Γιάννη Παλαβού και του Έτγκαρ Κέρετ*. (Επόπτης: Μιχάλης Χρυσανθόπουλος)
- 19:25-19:45 **Συζήτηση**

ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΤΗΣ ΗΜΕΡΙΔΑΣ – Μιχ. Χρυσανθόπουλος (Δ/ντής του Τομέα ΜΝΕΣ)

Πρώτη συνεδρία

Βασίλειος Κλείτσας, Γεώργιος Χούμνος, *Η Κοσμογέννησις*. Νέα κριτική έκδοση με Εισαγωγή, Σχόλια και Γλωσσάρι

Συνοπτική αναφορά σε βασικά σημεία της έρευνας σχετικά με τις πηγές της *Κοσμογέννησης* και τις σχέσεις του έργου με άλλα δημόδη λογοτεχνικά κείμενα. Από την εποχή του Κ. Krumbacher, το βυζαντινό πεζό σύγγραμμα αγνώστου συγγραφέα *Ιστορία Παλαιού* (ή *Παλαιά* ή *Παλαιόν*) έχει υποδειχθεί ως το κείμενο «πρότυπο» το οποίο μετέβαλε ο κρητικός ποιητής Γεώργιος Χούμνος σε στίχους. Εδώ, εξετάζονται η πιθανή σχέση της *Κοσμογέννησεως* του Χούμνου με τη γνωστή δυτική πεζή ανθολογία «Fiore della Bibbia», δηλ. οι πιθανές επιδράσεις από αυτό το ιταλικό έργο, όπως υπαινίχθηκε ο Νικόλαος Μ. Παναγιωτάκης, και οι ομοιότητες του Χούμνου με έργα άλλων συγγραφέων της ίδιας λογοτεχνικής περιόδου, λ.χ. Ντελλαπόρτας, *Απόκοπος*, *Παλαιά* και *Νέα Διαθήκη*, *Διήγησις Ιωσήφ του παγκάλου*, *Διήγησις του Αλεξάνδρου*, *Ριμάδα Απολλωνίου*.

Σωτήρης Τσέλικας, Πολιτική αρθρογραφία του Εμμ. Ροΐδη στην τρικουπική εφημερίδα *Ωρα*

Ο Ροΐδης υπήρξε για πολλά χρόνια ένας από τους βασικούς αρθρογράφους της *Ωρας*, της εφημερίδας που ήταν το επίσημο όργανο του τρικουπικού κόμματος. Εκ περιτροπής με άλλους, πολιτικούς ή δημοσιογράφους, συνέτασσε το κύριο άρθρο της εφημερίδας, σχολιάζοντας την πολιτική επικαιρότητα. Η πλούσια αυτή πολιτική αρθρογραφία δεν έχει αποτελέσει αντικείμενο έρευνας (με εξαίρεση τις ετήσιες επιθεωρήσεις), κυρίως επειδή είναι ανυπόγραφη και είναι δύσκολος ο εντοπισμός της· η μελέτη της συγκεκριμένης αρθρογραφίας είναι από τα βασικά ζητούμενα της διατριβής. Η εισήγηση θα εστιάσει στις δυσκολίες που θέτουν στην έρευνα τα ανυπόγραφα κείμενα και στις δυνατότητες που έχουμε να ταυτίσουμε τη ροϊδική αρθρογραφία αξιοποιώντας έναν συνδυασμό εξωτερικών μαρτυριών και εσωτερικών, κειμενικών ενδείξεων (υφομετρία).

Αναστασία Σφυρή, Η γυναίκα στον Κωνσταντίνο Θεοτόκη

Υπό τους όρους και τις θεωρίες της επιστήμης της Κοινωνιολογίας, εξετάζεται στην εργασία η θέση της γυναίκας στο πεζογραφικό έργο του Κωνσταντίνου Θεοτόκη, με έμφαση στην εξέλιξη (της γυναικείας φιγούρας), όπου και όταν αυτή συντελείται. Κατά την εισήγηση, θα διευκρινιστούν οι λόγοι της επιλογής του συγκεκριμένου θέματος, θα παρουσιαστούν το στάδιο εκπόνησης της εργασίας και τα ερωτήματα που ανακύπτουν, καθώς και τα προβλήματα και οι δυσκολίες που προέκυψαν κατά τη διάρκεια της έρευνας. Επίσης, θα γίνει μια σύντομη αναφορά στα συμπεράσματα.

Παναγιώτης Αναστασιάδης, Νόσος και γραφή στα διηγήματα του Μάριου Χάκκα

Αντικείμενο της εισήγησης θα αποτελέσει το θέμα της νόσου, όπως αυτό καταγράφεται στο διηγηματογραφικό έργο του Μάριου Χάκκα. Αρχικά, θα πραγματοποιηθεί αναφορά στο αν –και με ποιον τρόπο– ενδιαφέρθηκε η κριτική για το συγκεκριμένο θέμα. Ακολούθως, θα παρουσιαστεί το θέμα των σωματικών πόνων και γενικότερα των συμπτωμάτων της νόσου στο σώμα όπως επίσης και η αντιμετώπισή τους από το υποκείμενο που νοσεί. Τέλος, θα καταγραφούν στερεοτυπικές αναπαραστάσεις της νόσου, όπως αυτές καταγράφηκαν από τη Susan Sontag και μπορούν να συναντηθούν στο έργο του Χάκκα.

Δεύτερη συνεδρία

Βασιλική Παρασκευά, Μοντερνισμός και Παράδοση στο έργο του Νίκου Καββαδία: νέες οπτικές και προσεγγίσεις της ποίησής του

Η ποίηση του Νίκου Καββαδία έχει απασχολήσει την κριτική για πολλά χρόνια αλλά στην πραγματικότητα το ποιητικό του έργο δεν έχει αναλυθεί σε βάθος, παρά μόνο σποραδικά. Στην εισήγηση αυτή θα επιχειρηθεί η επαναπροσέγγιση της ποίησής του και μια προσπάθεια σύνδεσής της με τον μοντερνισμό που συχνά φτάνει στα όρια του υπερρεαλισμού. Επισημαίνεται η σχέση της με το παράλογο, όχι μόνο σε μοντερνιστικά πλαίσια αλλά και στα πλαίσια μιας βαθιάς σχέσης της με το δημοτικό τραγούδι. Η πλούσια εικονοποιία του, η σκηνογραφική του ικανότητα, η χρήση του χρώματος και η άμεση σύνδεση των ποιημάτων με τη ζωγραφική είναι επίσης άξονες που θα εξεταστούν.

Ελένη Ματσούκη, Αμαρτίες γονέων: η λογοτεχνία καθρέφτης της οικογένειας στην πεζογραφία του 21^{ου} αιώνα

Η εργασία ασχολείται με ζητήματα τα οποία απορρέουν από την προβληματική σχετικά με τη σύγχρονη οικογένεια (π.χ. την εξέλιξη του ατόμου κατά τη γονική διαδικασία, τη σωστή ανατροφή των παιδιών κ.ά.). Επικεντρώνεται σε λογοτεχνικούς χαρακτήρες που σφάλλουν και παραβιάζουν τους ρόλους τους μέσα στο οικογενειακό περιβάλλον, διερευνά πτυχές των σφαλμάτων-αμαρτιών αυτών, το πώς βιώνονται από τα υπόλοιπα μέλη της οικογένειας και μέσω ποιων λογοτεχνικών τεχνικών περιγράφονται. Για την πραγμάτευση του θέματος, αντλούνται παραδείγματα από κείμενα που γράφτηκαν από το 2000 και έπειτα.

Δέσποινα Μπισχινώτη, Εγκληματικές γυναικείες φυσιολογικές στη σύγχρονη ελληνική πεζογραφία: *Τα χερουβείμ της μοκέτας* της Ελένης Γιαννακάκη

Μεταξύ των έργων της σύγχρονης ελληνικής πεζογραφίας που θεματοποιούν τον βίαιο θάνατο με τη μορφή του φόνου ή της αυτοκτονίας, ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν εκείνα στα οποία πρωταγωνιστούν οι γυναίκες ως δολοφόνοι. Στην εισήγηση εξετάζεται ενδεικτικά το μυθιστόρημα *Τα χερουβείμ της μοκέτας* (2006) της Ελένης Γιαννακάκη. Η προσέγγιση του κειμένου υπό το πρίσμα των σπουδών φύλου, του σύγχρονου μεταδομιστικού λόγου και των κοινωνικο- φιλοσοφικών θεωριών των Foucault, Butler και Bourdieu οι οποίες πραγματεύονται τη συμβολική και τη φυσική βία, αναδεικνύει τις κοινωνικές πτυχές του φόνου, παρουσιάζοντάς τον ως πράξη διεκδίκησης της γυναικείας αυτονομίας ενάντια σε ένα κανονιστικό, περιοριστικό και καταπιεστικό οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον.

Γιώργος Ποιμενίδης, Αναπαραστάσεις της σεξουαλικότητας στη μεταπολιτευτική λογοτεχνία (1974-2004). Οι μεταπολεμικοί και η συμβολή τους: Το δίδυμο Ιωάννου και Κουμανταρέα

Η επισήμανση της βαρύτητας που φέρει η σεξουαλικότητα στη μεταπολιτευτική λογοτεχνία επενδύεται με περαιτέρω νόημα μέσα από την εξέταση του τρόπου με τον οποίο πεζογράφοι της προγενέστερης μεταπολεμικής γενιάς συγχρονίζονται με (ή μήπως πρώτοι διαμορφώνουν;) το νέο milieu της μεγαλύτερης παρρησίας ως προς την σφαίρα της ιδιωτικής ζωής μετά την πτώση της δικτατορίας. Η εξέταση του παραδειγματικού ζεύγους των Ιωάννου και Κουμανταρέα δεν έχει στόχο να καταδείξει μια κοινή και ομοούσια στάση των δύο συγγραφέων στο εν λόγω ζήτημα, όσο να εντοπίσει την ποικιλία που με συνέπεια συμβαδίζει με το σεξουαλικό φαινόμενο, τις εναλλακτικές εγγραφές των λογοτεχνικών φωνών της μεταπολίτευσης στον χώρο της επιθυμίας.

Τρίτη συνεδρία

Asli Çete, Η συγκρότηση των εθνικών αφηγήσεων της Ελλάδας και της Τουρκίας

Σύμφωνα με την πολυσυστημική θεωρία του I. Even-Zohar, η γλώσσα, η λογοτεχνία, η ιστορία κ.ο.κ. αποτελούν κατ' εξοχήν «σύστημα» και συμβάλλουν στο να καταλάβουμε πώς λειτουργούν ορισμένα κοινωνικά και σημειωτικά στοιχεία σε μια κοινωνία. Το λογοτεχνικό πολυσύστημα αποτελεί μέρος του ευρύτερου πολυσυστήματος ενός πολιτισμού. Το ευρύτερο αυτό πολυσύστημα αποτελείται από διάφορα πολυσυστήματα, όπως η Ιστορία, η γλώσσα, η μουσική και η οικονομία. Στην παρούσα ανακοίνωση θα παρουσιαστεί συγκριτικά η ελληνική και η τουρκική ιστοριογραφία. Θα ερευνηθεί το πώς αντιμετωπίστηκε το ζήτημα της «συνέχειας», η στάση απέναντι στην θρησκεία και οι ιστορικές εξελίξεις οι οποίες συνέβαλαν στην διαμόρφωση των εθνικών αφηγημάτων στα δύο εθνικά κράτη.

Σταυρούλα Παπαλεξάτου, Κλείτος Κύρου, «επί πίνακι»

Ένας Πίνακας Λέξεων (ΠΛ) μπορεί να αποτελέσει σημαντικό βοήθημα στη μελέτη του έργου ενός λογοτέχνη, και ειδικά ενός ποιητή, καθώς δηλώνει, μεταξύ άλλων, τη θέση και τη συχνότητα των λέξεων στο σώμα των ποιημάτων. Η παρούσα εργασία ασχολείται με τη συγκρότηση ΠΛ στα ποιήματα του Κλείτου Κύρου, μιας ιδιαίτερης ποιητικής φωνής της Πρώτης Μεταπολεμικής Γενιάς, που, όπως έχει υποστηριχθεί από την κριτική, εγγράφεται στο πεδίο της κοινωνικής ποίησης, μαζί με τον Μ. Αναγνωστάκη και τον Π. Θασίτη· στο ίδιο δηλαδή «αίσθημα διανοούμενου, συνθλιμένου από τα γεγονότα». Κατά την εισήγηση, θα παρουσιαστούν τα μεθοδολογικά προβλήματα που παρουσιάστηκαν κατά τη συγκρότηση του ΠΛ και ο τρόπος επίλυσής τους.

Θεοδόσης Νικολαΐδης, Το περιοδικό *Ελεύθερα Γράμματα* (1945-1951)

Το λογοτεχνικό περιοδικό *Ελεύθερα Γράμματα* υπήρξε η ανεπίσημη εκπροσώπηση της αριστερής διάνοησης στα χρόνια της μεταπολεμικής περιόδου. Στην εισήγηση παρουσιάζονται, μεταξύ άλλων, οι συνθήκες έκδοσης, οι κύκλοι των τακτικών και σχεδόν τακτικών συνεργατών του, οι λόγοι που υπαγόρευσαν τη φθίνουσα εκδοτική του πορεία, η επιδίωξή του να κεφαλαιοποιηθεί η ηθική και κοινωνικοπολιτική κληρονομιά της Εθνικής Αντίστασης, καθώς και τα ποιοτικά κριτήρια της πολιτισμικής πρότασης που κατέθετε η Αριστερά.

Ευαγγελία Κώστα, Σκέψεις και προβληματισμοί σχετικά με τη μελέτη ενός λογοτεχνικού περιοδικού: Η περίπτωση της *Νέας Πορείας*

Η *Νέα Πορεία* (1955-2009) εκδόθηκε στη Θεσσαλονίκη από τον Χρήστο Ντάλια και τον Τηλέμαχο Αλαβέρα. Η ύλη του περιοδικού είναι κυρίως λογοτεχνική (ποίηση και πεζογραφία), ενώ περιλαμβάνονται και μεταφράσεις, βιβλιοκρισίες, μελέτες, δοκίμια και άρθρα αφιερωμένα στη νεοελληνική λογοτεχνία και την Τέχνη. Στην ανακοίνωση θα συζητηθούν μεθοδολογικά ζητήματα που προέκυψαν κατά τη μελέτη της παρουσίας και της προσφοράς του στα πολιτισμικά συμφραζόμενα της μεταπολεμικής περιόδου.

Τέταρτη συνεδρία

Ζωή Κόκκα, Ανατολή και Ανατολίτης Άλλος στο Φαντασιακό της Μεσαιωνικής Μυθιστορίας

Η διδακτορική έρευνα έχει θέμα την εικόνα της Ανατολής σε βυζαντινά κείμενα και κινείται στον χώρο του Οριενταλισμού στον Μεσαίωνα. Στόχος είναι διερευνηθεί η στάση του Βυζαντίου απέναντι στην Ανατολή, μέσα από τα λογοτεχνικά κείμενα. Ο χώρος των Μεταποικιακών Σπουδών, απ' όπου αντλεί η έρευνα τα θεωρητικά εργαλεία και τους ερευνητικούς προβληματισμούς, ανέδειξε τις πολιτικές δυναμικές κειμένων να κατασκευάζουν ιεραρχίες ανάμεσα στους πολιτισμούς, οι οποίες περνούν μέσω των κειμένων στις συλλογικές συνειδήσεις και τελικά έχουν υλικά αποτελέσματα. Μέσα από τις θεωρίες κατασκευής της Ετερότητας, τόσο στη λογοτεχνία όσο και εκτός (Akbari 2009, Baumann & Gingrich 2004), θα αναζητήσουμε ελληνικά μεσαιωνικά κείμενα με θέμα την Ανατολή και τον Ανατολίτη και θα προσπαθήσουμε να ανασυγκροτήσουμε μέσω αυτών το πλέγμα σχέσεων μεταξύ Βυζαντίου και Ανατολής και την ίδια την έννοια της Ανατολής στο βυζαντινό φαντασιακό. Η μεσαιωνική Μυθιστορία αποδείχτηκε μέσα από την ίδια τη διαδικασία της έρευνας ιδανικό είδος για αξιοποίηση, καθώς θεματοποιεί με ποικίλους τρόπους την Ανατολή ως γεωγραφικό τόπο ή τη σχέση με τους ανατολίτες, ως ανθρώπους με διαφορετικό συλλογικό φαντασιακό. Έτσι, μέσα από ερωτικά μυθιστορήματα, από την *Υσμίνη και τον Υσμινία* του 12^{ου} αιώνα ως τον *Φλώριο και τον Ιμπέριο*, θα προσπαθήσουμε να αναδείξουμε την πολυφωνία του ελληνικού Μεσαίωνα και πτυχές ανοχής και πολιτισμικής ιδιαιτερότητας της βυζαντινής κοινωνίας.

Ανδρέας Λούνης, Έμμετρες ομηρικές μεταφράσεις του 19^{ου} αι.: ο Αντώνιος Φατσέας ως μεταφραστής του Ομήρου

Ο 19^{ος} αιώνας είναι μια περίοδος κατά την οποία άκμασε η μεταφραστική δραστηριότητα, ιδιαίτερα στο λογοτεχνικό πεδίο. Μολονότι τα τελευταία χρόνια έχει αρχίσει η συστηματική μελέτη των μεταφράσεων που προέρχονταν από ξένες γλώσσες, η μελέτη των ενδογλωσσικών μεταφράσεων της περιόδου αυτής υστερεί. Σκοπός της εισήγησης είναι, αφού χαρτογραφηθεί ο χώρος των ομηρικών μεταφράσεων του 19^{ου} αιώνα και παρουσιαστούν σύντομα μεθοδολογικά ζητήματα (θεωρία του πολυσυστήματος, πολιτισμικές θεωρίες της μετάφρασης), να επικεντρωθεί στον Αντώνιο Φατσέα, έναν εν πολλοίς άγνωστο επτανησιακής καταγωγής λόγιο, ως μεταφραστή του Ομήρου. Εκτός από τη παρουσίαση των ποσοτικών δεδομένων του μεταφραστικού του έργου, θα συζητηθούν οι γλωσσικές και ιδεολογικές παράμετροι των μεταφράσεών του.

Κατερίνα Λεμούσια, Ερμάννος Λούντζης και Αλέξανδρος Ρίζος Ραγκαβής: λόγοι περί (εθνικού) εαυτού

Η εισήγηση εστιάζει στην κατασκευή ή/ και επινόηση της εθνικής ταυτότητας στις αυθιστορήσεις του Ερμάννου Λούντζη και του Αλέξανδρου Ρίζου Ραγκαβή ως περιπτώσεων έξω Ελλήνων. Η προσέγγιση συζητά τη διαμόρφωση των ερωτημάτων και την επιλογή των μεθοδολογικών εργαλείων που στηρίζουν την παράλληλη ανάγνωση του επτανησιακού και του φαναριώτικου παραδείγματος υπό το πρίσμα των δύο κυρίαρχων τάσεων του 19^{ου} αιώνα, τον λόγο περί έθνους και τον λόγο περί εαυτού, όπως συναρθρώνονται στην *Αυτοβιογραφία* του Λούντζη και στα *Απομνημονεύματα* του Ραγκαβή.

Απόστολος Τζώτζης, Ο Χριστιανικός Καθολικισμός ως επιρροή στην ποίηση των T. S. Eliot και Τάκη Παπατσώνη

Σκοπός της παρούσας ανακοίνωσης είναι να αναδείξει τον ρόλο του Αγγλοκαθολικισμού στην ποίηση του T. S. Eliot και τον τρόπο με τον οποίο αυτός επιδρά εν συνόλω στην ποιητική και εν γένει αισθητική του θεωρία. Θα εξεταστεί εν συντομία το θεωρητικό υπόβαθρο του ποιητή και θα χρησιμοποιηθούν παραδείγματα, τόσο από τα θεωρητικά του κείμενα («Παράδοση και ατομικό ταλέντο», «Θρησκεία και λογοτεχνία», «Η ενότητα του ευρωπαϊκού πολιτισμού» κ.ά.), όσο και από τα ποιήματά του, έτσι ώστε να τεκμηριωθεί η συνεκτική κοσμοθέαση του Eliot με κύριο άξονα τον Χριστιανισμό ως αυθεντία. Κατόπιν, θα εξεταστούν η σχέση και ο

ενδεχόμενος διάλογος που αναπτύσσεται μεταξύ του Τ. Παπατσώνη και του Τ. S. Eliot (ο πρώτος μεταφράζει το «Γερόντιον» και την «Ερημη χώρα» στο περ. *Κύκλος*) και θα παρατεθούν αποσπάσματα της ποίησης του Παπατσώνη προκειμένου να αναδειχθεί η κοινή χριστιανική επιρροή.

Πέμπτη συνεδρία

Γιάννης Βαγγελόκωστας, Προς μια πολιτισμική προσέγγιση της κινηματογραφικής μεταφοράς λογοτεχνικών κειμένων: «Χάπυ Νταίη» (1976) του Παντελή Βούλγαρη

Επιχειρείται μια δοκιμαστική –και οπωσδήποτε ατελής– ανάγνωση της κινηματογραφικής μεταφοράς του μυθιστορήματος *Λοιμός* (1972) του Αντρέα Φραγκιά από τον σκηνοθέτη Παντελή Βούλγαρη (*Χάπυ Νταίη*, 1976) ως μέρος μιας εξελισσόμενης μελέτης γύρω από τις διαμεσικές σχέσεις μεταξύ της λογοτεχνίας και του κινηματογράφου κατά την πρώτη μεταπολιτευτική περίοδο (1974-1989). Το φιλικό κείμενο προσεγγίζεται ως τόπος διακειμενικών διασταυρώσεων, όπου ο μυθοπλαστικός λόγος του *Λοιμού* συνδιαλέγεται με τις αισθητικές αναζητήσεις του Νέου Ελληνικού Κινηματογράφου αλλά και με τις μεταπολιτευτικές διεργασίες διαμόρφωσης ενός νέου εθνικού «μυθότοπου» μέσα από ποικίλες μνημονικές πρακτικές επαναδιαπραγμάτευσης του ιστορικού παρελθόντος. Η συγκεκριμένη αναγνωστική απόπειρα επιδιώκει να αναδείξει τις βασικές κατευθύνσεις της γενικότερης ερευνητικής μεθοδολογίας, κατά την οποία το φαινόμενο της κινηματογραφικής μεταφοράς λογοτεχνικών κειμένων αντιμετωπίζεται ως λογοθετική πρακτική και τοποθετείται στα ιστορικά και πολιτισμικά του συγκεκριμένα. Μια τέτοια οπτική αναθεωρεί το σύνθετο ερμηνευτικό πλαίσιο κατανόησης της σχέσης μεταξύ των δύο μέσων, αυτό δηλαδή που επικαλείται το κριτήριο της πιστότητας του φιλικού στο λογοτεχνικό κείμενο.

Γιάννης Μαρκόπουλος, Η ποιητική της ρήξης στο φανταστικό διήγημα: από τον Edgar Allan Poe στον Julio Cortázar

Στην ανακοίνωση θα επιχειρήσουμε, αρχικά, να προσφέρουμε μια σύνοψη των σύγχρονων θεωριών του φανταστικού, με σημείο εκκίνησης το μοντέλο που προτείνει ο Todorov στην *Εισαγωγή στη φανταστική λογοτεχνία*, για να εστιάσουμε στο στοιχείο της ρήξης με μια συμβατική αντίληψη της πραγματικότητας, ως το συστατικό χαρακτηριστικό της φανταστικής λογοτεχνίας. Στη συνέχεια, θα επιχειρήσουμε να αναλύσουμε τα πολλαπλά επίπεδα οργάνωσης αυτής της ρήξης μέσα από μια συγκριτική ανάγνωση διηγημάτων των Edgar Allan Poe και Julio Cortázar, δύο συγγραφέων που άσκησαν καθοριστική επίδραση στην εξέλιξη της φανταστικής λογοτεχνίας του 19^{ου} και του 20^{ου} αιώνα. Δύο είναι οι κεντρικοί στόχοι της ανακοίνωσης: πρώτον, μέσα από την προτεινόμενη θεωρητική προσέγγιση του φανταστικού, καθώς και τις κειμενικές του αναπαραστάσεις, να αναδείξουμε όψεις της πολλαπλότητας και της συνθετότητας της φανταστικής λογοτεχνίας, η οποία, ήδη από το 19^ο αιώνα, όπως θα υποστηρίξουμε, δεν ορίζεται με κριτήριο το θέμα της και την παρουσία του υπερφυσικού στοιχείου· δεύτερον, συνεξετάζοντας διηγήματα δύο διαφορετικών αιώνων, να επισημάνουμε τη συνέχεια, το εύρος, αλλά και τη δυναμική του φανταστικού, προτείνοντας μια ενδεχόμενη χαρτογράφηση του και στο πεδίο της νεοελληνικής λογοτεχνίας.

Τώνια Τζιρίτα-Ζαχαράτου, Διερευνώντας το παράλογο: Λογοτεχνική διαμόρφωση και διεθνείς απόηχοι μιας αισθητικής επιλογής

Στο πρώτο μισό του 20^{ου} αι., υπό το βάρος μιας ιστορίας που έχει καταστεί εφιάλης, το παράλογο της ανθρώπινης συνθήκης καθίσταται ένα διάχυτο αίσθημα. Η διερεύνηση μιας ύπαρξης στερούμενης σκοπού διαπερνά την υπαρξιστική φιλοσοφία, η οποία στο έργο του Αλμπέρ Καμύ μετασχηματίζεται κατεξοχήν σε μία φιλοσοφία του παραλόγου. Η λογοτεχνική επεξεργασία του όρου οδηγείται σταδιακά απ' τη θεματοποίηση και την αναπαράσταση της μεταφυσικής ανησυχίας περί ύπαρξης ενός παράλογου ήρωα στην αναζήτηση μιας λογοτεχνίας που είναι η ίδια θεμελιωδώς παράλογη, σε ενότητα με τις θέσεις που εκφράζει. Το λογοτεχνικό παράλογο, συγχρόνως υπαρξιακή οδύνη και καθημερινή γελοιότητα, καθίσταται η αισθητική έκφραση της αδυναμίας της ανθρώπινης λογικής να προσδώσει ένα νόημα στον κόσμο και της ανικανότητας

της γλώσσας να οδηγήσει στην επικοινωνία. Εντός αυτής της συλλογιστικής σαφούς διάκρισης μεταξύ φιλοσοφικού και λογοτεχνικού παραλόγου επιχειρούμε, κατ' αρχάς, την σκιαγράφηση των κειμενικών στρατηγικών και αισθητικών επιλογών του λογοτεχνικού παραλόγου και παρακολουθούμε τη συνομιλία, των δραματουργικών κειμένων μιας νέας γενιάς θεατρικών συγγραφέων της δεκαετίας του '60 στην Ελλάδα (Βασίλης Ζιώγας, Γιώργος Σκούρτης και Παύλος Μάτεσις) με κείμενα κυρίως των Μπέκετ και Ιονέσκο.

Άγγελος Μουταφίδης, Ιστορικός χρόνος και μετανεωτερική αμηχανία στο έργο του Γιάννη Παλαβού και του Έτγκαρ Κέρετ

Στα πλαίσια της γενικευμένης κρίσης της νεωτερικής ιστορικότητας, της γενεακής κρίσης, της κάμψης των παραδοσιακών προτύπων συλλογικής δέσμευσης, το ζήτημα του ιστορικού χρόνου και της σχέσης του με τους βιωμένους κόσμους της ύστερης μετανεωτερικής μας συνθήκης τίθεται ως κεντρικός άξονας του λογοτεχνικού ενδιαφέροντος. Υπ' αυτό το πρίσμα, οι νεότερες λογοτεχνικές γενιές μοιάζει να βρίσκονται ενώπιον ενός επίμονου διλήμματος ανάμεσα στην επιλογή μιας νοσταλγικής ενατένισης της «εποχής της Ιστορίας» ή μιας διάθεσης διαπραγμάτευσης αυτού του ακανθώδους «ιστορικού κενού». Μέσω της συγκριτικής ανάγνωσης διηγημάτων του Γιάννη Παλαβού και του Έτγκαρ Κέρετ, στο συγκεκριμένο μιας γενικότερης εποπτείας της τρέχουσας νεοελληνικής διηγηματογραφίας, η παρουσίασή θα επιχειρήσει να αναδείξει πτυχές αυτής της διαλεκτικής μεταξύ παρελθοντισμού και παροντισμού, ιστορικής κρίσης και επιθυμίας της Ιστορίας, εστιάζοντας στη λεπτοφυή ειρωνική ποιητική των δύο συγγραφέων.

